

Oslo, 20. februar 2025

Kjære stortingspolitiker,

Vil du hindre en velferdskrise?

Ingen ønsker at vi får flere arbeidende fattige i Norge og at presset på velferdsordningene øker. Det krever innsats på flere fronter.

Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge har mange forslag til tiltak. Her er noen av de viktigste.

Vi trenger en plan!

Det er rikelig med forskning og rapporter om fattigdom i Norge og mulige tiltak. Vi ber dere ta i bruk kunnskapen og sette i verk tiltakene.

Men på ett område har vi for lite kunnskap: Det gjelder den relative fattigdommen og fenomenet arbeidende fattige.

Vi mener utredningen om lavlønn i Norge har brukt for snevre definisjoner. Vi frykter omfanget av “arbeidende fattige” er større enn det som kommer fram i utredningen.

Vi ber politikerne på tvers av partigrensene forplikte seg til å jobbe aktivt for å redusere de økonomiske og sosiale forskjellene. Vi ønsker at det lages en helhetlig plan med årlige resultatmål for å redusere familiefattigdom – og den må følges!

Trygghet i arbeidslivet

Første bud er å sikre at alle har en lønn de kan leve av og som holder tritt med leviekostnadene.

Politikerne må også:

- Sørge for arbeidsvilkår gjør at folk orker å stå i jobb og ikke blir sykmeldte
- Bevare sykelønnsordningen så syke arbeidstakere har økonomisk trygghet
- Øke skattefradraget for fagforeningskontingent
- Sette av mer ressurser til arbeidstilsynet for å bekjempe arbeidslivskriminalitet

- Sette i verk tiltak for at flere unge skal kunne få seg sin første jobb

Still krav til arbeidsgiverne

Vi ber om at det stilles større krav til arbeidsgivere og at Nav må følge dem opp bedre. Vi må unngå at arbeidstakere som skal hjelpes tilbake til arbeidslivet, utnyttes og brukes som gratis arbeidskraft – ofte uten utsikter til en fast jobb.

- Arbeidsmarkedstiltak og praksis må gi lønnsansiennitet og uttelling for pensjon.
- Arbeidsgivere bør tilby norskkurs til “faste” vikarer og de som jobber i bemanningsbyråer.
- Arbeidsmiljøet må ivareta folk, slik at de kan stå i jobben – enten de jobber fulltid eller deltid.
- Kampen mot useriøse arbeidsgivere må styrkes. Vi krever mer ressurser til Arbeidstilsynet.

Ingen barn skal leve i fattigdom

Økningen i barnetrygden de siste årene har bidratt til å redusere antall barn som lever i lavinntektsfamilier. Men fortsatt gjelder dette ett av ti barn.

- Vi krever at barnetrygden må økes og holdes i takt med prisstigningen, og det samme må den utvidede barnetrygden til enslige forsørgere.
- Flere tiltak rettet mot å få innvandrerkvinner ut i arbeid vil kunne hjelpe flere familier ut av fattigdom.
- Vi krever gratis norskkurs, også til kvinner som kommer til Norge gjennom familiegjenforening.

Vi trenger en boligsosial reform

Boligmarkedet og boligpolitikken i Norge er ikke i stand til å sikre alle et trygt og godt hjem. Vi mener det er behov for en reform:

- Vi krever flere leieboliger med rimelig leie
- Vi ønsker at det innføres en ikke-kommersiell utleiesektor med rimelig husleie, beboerdemokrati og langsiktige kontrakter
- Bostøtten må økes
- Vi vil ha en lov som beskytter leietakere
- Det må bli bedre kvalitetskontroll av boliger som NAV leier privat

- Vi vil ha mindre bruk av midlertidige boliger, spesielt for dem som slippes ut av fengsel

Styrk kommuneøkonomien

Vi har sett hvordan oppgaver som ikke er lovpålagte står lagelig til for hugg når kommunene må spare. Dette er tilbud som er til nytte for alle i kommunen, men er ekstra verdifulle for dem som har minst. Det gjelder ungdomsklubber, seniorsentre, lavterskel helsetilbud, bibliotek og kollektivtilbud.

Kommunene må være i stand til å sørge for både lovpålagte oppgaver innen helse, omsorg og skole – og samtidig sørge for lokalmiljøer der det er godt å leve.

- Vi krever at sosialhjelpssatsene er høye nok til at de kan dekke nødvendige behov hos dem som har behov for denne hjelpen.
- Lavterskeltilbud innen psykisk helse i kommunene må styrkes og være lett tilgjengelig. Psykisk helse-tilbud på helsestasjoner og i skolehelsetjenesten må bli bedre.
- Kommunene må sikre at økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning er tilgjengelig for dem som trenger det.